

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

-----***-----

PHẠM THỊ HÀ

**NÂNG CAO NHẬN THỨC BẢO VỆ BẢN THÂN CHO HỌC
SINH TRƯỜNG TIỂU HỌC VĨNH LONG HUYỆN VĨNH
LỘC TỈNH THANH HÓA**

**(Nghiên cứu trường hợp do tổ chức Good Neighbors
International tại Việt Nam thực hiện)**

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Công tác xã hội

Mã số: 60.90.01.01

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Hoàng Thu Hương

Hà Nội - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài luận văn: “*Nâng cao nhận thức bảo vệ bản thân cho học sinh trường tiểu học Vĩnh Long huyện Vĩnh Lộc tỉnh Thanh Hóa*” (Nghiên cứu trường hợp do tổ chức Good neighbor International thực hiện) là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS Hoàng Thu Hương và những kết quả nghiên cứu ở trong luận văn này là hoàn toàn trung thực.

Ngày tháng..... năm

Tác giả luận văn

Phạm Thị Hà

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện luận văn tốt nghiệp chuyên ngành công tác xã hội với đề tài: “*Nâng cao nhận thức bảo vệ bản thân cho học sinh trường tiểu học Vĩnh Long huyện Vĩnh Lộc tỉnh Thanh Hóa*” (Nghiên cứu trường hợp do tổ chức **Good Neighbor International** thực hiện), bên cạnh sự nỗ lực và cố gắng của bản thân, tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn và chỉ bảo nhiệt tình của các thầy cô cùng với sự quan tâm, động viên từ phía người thân, gia đình và bạn bè.

Để hoàn thành được luận văn tốt nghiệp này, trước tiên bản thân tôi xin được gửi lời cảm ơn chân thành và lòng biết ơn sâu sắc nhất tới cô giáo, **PGS.TS Hoàng Thu Hương** đã hướng dẫn, chỉ bảo tận tình cho tôi trong suốt quá trình hoàn thành luận văn. Nhờ có sự giúp đỡ nhiệt tình và tâm huyết của cô mà bản thân tôi đã từng bước làm tốt và hoàn thành được đề tài nghiên cứu, đồng thời ghi nhận lại kết quả cùng những cố gắng của bản thân qua bài báo cáo này. Bên cạnh đó, tôi cũng xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo trong khoa xã hội học nói chung và bộ môn công tác xã hội nói riêng đã tận tình giảng dạy, cung cấp cho học viên những hệ thống kiến thức bổ ích, chuyên sâu và nâng cao hơn, qua đó học viên có thể vận dụng được nhưng kiến thức đó vào để hoàn thành tốt luận văn này.

Hơn nữa, đi cùng tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn là quản lý, nhân viên tổ chức **Good Neighbors International tại Việt Nam**, các cán bộ xã, thôn và các giáo viên, phụ huynh và các em học sinh tại địa bàn nghiên cứu. Họ đã nhiệt tình cùng tôi trong suốt quá trình nghiên cứu, tôi cũng muốn gửi lời cảm ơn sâu sắc tới họ. Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn của mình đến gia đình, bạn bè, đây là nguồn động lực lớn đối với tôi, họ đã luôn bên cạnh, động viên, quan tâm đến tôi trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

Đối với tôi bản báo cáo là một thành quả đáng khích lệ cho sự cố gắng của bản thân sau thời gian học tập và nghiên cứu. Nhưng vì thời gian và kinh nghiệm còn hạn chế cho nên báo cáo này không tránh khỏi những thiếu sót nhất định, tôi

rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo, các bạn và những người quan tâm đến đề tài này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, Tháng 4/2016

Học viên :Phạm Thị Hà

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	10
1. Lý do chọn đề tài	10
2. Tổng quan về vấn đề nghiên cứu.....	Error! Bookmark not defined.
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của nghiên cứu.....	Error! Bookmark not defined.
4. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu.....	Error! Bookmark not defined.
5. Đối tượng, khách thể và phạm vi nghiên cứu ..	Error! Bookmark not defined.
6. Câu hỏi nghiên cứu	Error! Bookmark not defined.
7. Giả thuyết nghiên cứu	Error! Bookmark not defined.
8. Phương pháp nghiên cứu.....	Error! Bookmark not defined.
PHẦN 2: NỘI DUNG CHÍNH	Error! Bookmark not defined.
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA ĐỀ TÀI.....	Error! Bookmark not defined.
1.1 Các khái niệm công cụ.....	Error! Bookmark not defined.
1.1.1 Học sinh tiểu học.....	Error! Bookmark not defined.
1.1.2 Nhận thức bảo vệ bản thân	Error! Bookmark not defined.
1.1.3 Quyền trẻ em:.....	Error! Bookmark not defined.
1.1.4 Tình huống nguy hiểm.....	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
1.2 Các lí thuyết ứng dụng.....	Error! Bookmark not defined.
1.2.1 Lý thuyết nhu cầu	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
1.2.2 Lý Thuyết hệ thống.....	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
1.3 Khái quát về quyền trẻ em và việc thực hiện Quyền trẻ em tại Việt Nam hiện nay	Error! Bookmark not defined.
CHƯƠNG 2: TÌM HIỂU MÔ HÌNH NÂNG CAO NĂNG LỰC BẢO VỆ BẢN THÂN CHO HỌC SINH TIỂU HỌC (CES) CỦA TỔ CHỨC GOOD NEIGHBORS INTERNATIONAL TẠI VIỆT NAM VÀ VAI TRÒ CỦA NHÂN VIÊN CÔNG TÁC XÃ HỘI.	Error! Bookmark not defined.
2.1 Vài nét về xã Vĩnh Long và trường tiểu học Vĩnh Long huyện Vĩnh lộc tỉnh Thanh hóa.....	Error! Bookmark not defined.
2.2 Vài nét về tổ chức Good Neighbors International tại Việt Nam.....	Error! Bookmark not defined.

2.3 Giới thiệu chung về mô hình: Nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh tiểu học (CES) của tổ chức GNI Việt Nam.. **Error! Bookmark not defined.**

2.3.1 Mô hình Nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh tiểu học.**Error! Bookmark not defined.**

2.3.2 Nội dung của mô hình nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh**Error! Bookmark not defined.**

2.3.3 Kết cấu nội dung của chương mô hình nâng cao năng lực bảo vệ bản thân học sinh. **Error! Bookmark not defined.**

2.3.4. Kết cấu mẫu bài giảng mô hình: Nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh tiểu học..... **Error! Bookmark not defined.**

2.4 Vai trò của nhân viên CTXH trong việc hỗ trợ nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh tiểu học tại mô hình CES **Error! Bookmark not defined.**

2.5 Nhận diện các vấn đề liên quan đến nhận thức bảo vệ bản thân của học sinh tiểu học và các nguồn lực trợ giúp cho học sinh.. **Error! Bookmark not defined.**

2.6 Đánh giá của giáo viên và phụ huynh học sinh về mô hình của tổ chức GNI**Error! Bookmark not defined.**

CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG NHẬN THỨC BẢO VỆ BẢN THÂN CỦA HỌC SINH TRƯỜNG TIỂU HỌC VĨNH LONG HUYỆN VĨNH LỘC TỈNH THANH HÓA TRƯỚC VÀ SAU KHI THAM GIA MÔ HÌNH CES**Error! Bookmark not defined.**

3.1 Nhận thức chung của học sinh trường tiểu học Vĩnh long về bảo vệ trẻ em trước khi tham gia mô hình. **Error! Bookmark not defined.**

3.1.1 Nhận thức chung của học sinh trường Tiểu học Vĩnh Long về Quyền trẻ em.**Error! Bookmark not defined.**

3.1.2 Sự hiểu biết của học sinh trường tiểu học Vĩnh Long về cơ thể**Error! Bookmark not defined.**

3.1.3 Nhận thức của học sinh tiểu học Vĩnh Long về cách đánh giá người khác**Error! Bookmark not defined.**

3.1.4 Nhận thức của học sinh trường Tiểu học Vĩnh Long về những tình huống nguy hiểm. **Error! Bookmark not defined.**

3.2 Sự thay đổi về nhận thức bảo vệ bản thân của học sinh trường tiểu học Vĩnh Long sau khi tham gia mô hình..... **Error! Bookmark not defined.**

3.2.1 Sự thay đổi nhận thức về quyền trẻ em **Error! Bookmark not defined.**

3.2.2: Sự thay đổi nhận thức về cơ thể, bản thân **Error! Bookmark not defined.**

3.2.3: Sự thay đổi nhận thức về người tốt, người xấu**Error! Bookmark not defined.**

3.2.4 Sự thay đổi nhận thức về những tình huống nguy hiểm**Error! Bookmark not defined.**

PHẦN 3 KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ **Error! Bookmark not defined.**

1. Kết luận	Error! Bookmark not defined.
2. Khuyến nghị	Error! Bookmark not defined.
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	11
PHỤ LỤC.....	Error! Bookmark not defined.

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT:

- CTXH: Công tác xã hội
- PHHS: Phụ huynh học sinh
- PVS : Phòng vấn sâu
- GNI: Tổ chức Good Neighbors quốc tế tại Việt Nam
- THVL: Tiểu học Vĩnh Long
- CES: chương trình nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1: Nhận thức chung của học sinh trường tiểu học Vĩnh Long về Quyền trẻ em Error! Bookmark not defined.

Bảng 3.2: Nhận thức chung của học sinh tiểu học Vĩnh Long về bảo vệ bản thân..... **Error! Bookmark not defined.**

Bảng 3.3: Sự khác biệt nhận giới trong nhận thức về các bộ phận sinh sản trên cơ thể của học sinh tiểu học..... Error! Bookmark not defined.

Bảng 3.4: Quan điểm của học sinh trường Tiểu học Vĩnh Long về người tốt, người xấu Error! Bookmark not defined.

Bảng 3.5: Đánh giá cách xử lý của học sinh trường tiểu học Vĩnh long trước những tình huống nguy hiểm trong cuộc sống Error! Bookmark not defined.

Bảng 3.6: Sự thay đổi nhận thức về Quyền trẻ emError! Bookmark not defined.

Bảng 3.7: Sự thay đổi nhận thức về cơ thể, bản thân**Error! Bookmark not defined.**

Bảng 3.8: Sự thay đổi nhận thức về người tốt, người xấuError! Bookmark not defined.

Bảng 3.9 Sự thay đổi nhận thức về những tình huống nguy hiểmError! Bookmark not defined.

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Theo số liệu năm 2010 của Tổng cục Cảnh sát, trung bình hàng năm ở Việt Nam xảy ra khoảng 1300 vụ xâm hại tình dục trẻ em. Điều đáng nói là hầu hết đối tượng thực hiện hành vi đồi bại là những người “trong nhà” như bố dượng, bác, chú, thậm chí là anh em, bố đẻ, đặc biệt hơn là có rất nhiều vụ xâm hại tình dục trẻ em nhưng nạn nhân hoặc gia đình nạn nhân không tố cáo.

Trong năm 2014, số vụ liên quan đến xâm hại tình dục trẻ em tăng 6,3% so với năm 2013. Đáng lo ngại là khả năng các em quen biết kẻ xâm hại là 93% và có 47% kẻ xâm hại ở trong gia đình hoặc họ hàng.

Theo số liệu thống kê của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội năm 2010: “Hiện, cả nước có hơn 25 triệu trẻ em, chiếm 29% tổng dân số, trong đó có hơn 1,4 triệu em có hoàn cảnh đặc biệt, hơn 1,2 triệu em bị khuyết tật... Tuy nhiên, điều đáng lo ngại là tình trạng xâm hại trẻ em diễn biến ngày càng phức tạp và trở thành vấn đề bức xúc cho toàn xã hội. Các vụ xâm hại trẻ em đặc biệt nghiêm trọng, báo động về sự suy đồi đạo đức như: hiếp dâm tập thể, hiếp dâm trẻ em dưới 5 tuổi, hiếp dâm rồi giết trẻ em, thầy giáo xâm hại học sinh... Số trẻ bị xâm hại tình dục nhiều lần chiếm 28,2% và số trẻ em bỏ học, sống lang thang và bị xâm hại tình dục chiếm 11,6% ”

Số liệu thống kê của Bộ LĐTBXH năm 2013 cho thấy, xâm hại tình dục trẻ em ngày càng có tính chất phức tạp và độ tuổi bị xâm hại ngày càng thấp. Số trẻ em bị xâm hại tình dục chủ yếu là bị hiếp dâm (chiếm 65,9%), đối tượng phạm tội phần lớn là người gần gũi với nạn nhân (chiếm 56,1%). Tình trạng loạn luân như (bố đẻ xâm hại tình dục với con gái chiếm 0,6%, bố dượng xâm hại tình dục với con riêng của vợ chiếm 1%. Trẻ em ở nhà một mình, đi một mình nơi vắng vẻ... là nguyên nhân trực tiếp dẫn đến việc trẻ bị xâm hại tình dục (chiếm 51,4% số vụ trẻ bị xâm hại). Một số nguyên nhân dẫn đến xâm hại tình dục trẻ em là do đối tượng uống rượu say (17,7%); bị kích thích trực tiếp từ băng ảnh, văn hóa phẩm đồi trụy (8,8%)...

Nhìn nhận lại các vụ án xâm hại tình dục cho thấy nạn nhân thường là các em nhỏ không có đầy đủ khả năng để tự bảo vệ mình, trước sự xâm hại của các

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Các tài liệu trong nước:

1. Trịnh Hòa Bình 2005, *Sự hiểu biết giữa gia đình và trẻ em về vấn đề Quyền trẻ em hiện nay.*
2. Phạm Huy Dũng chủ biên (2006), *Bài giảng công tác xã hội - Lý thuyết và thực hành công tác xã hội trực tiếp*, Đại học Thăng Long, Nxb đại học sư phạm.
3. Phạm Tất Dong, *Nghiên cứu vị trí vai trò của gia đình và cộng đồng trong việc bảo vệ và chăm sóc và giáo dục trẻ em Việt Nam*, UBBV&CSTE Việt Nam
4. Trần Thị Thúy Hào, *Báo in với vấn đề Quyền tham gia của trẻ em hiện nay*
5. Lê Thị Nga 2015, *Bảo vệ quyền trẻ em bằng hệ thống tư pháp hình sự ở Việt Nam luận án tiến sĩ của NCS.*
6. Nguyễn Thị Oanh (2000), *Phát triển cộng đồng*, Khoa Phụ nữ học, Đại học Mở Bán công TP.HCM.
7. Trần Thị Tuyết Oanh chủ biên (2008), *Giáo trình Giáo dục học*, Nxb đại học sư phạm.
8. Hoàng Phê chủ biên (1997), *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng.
9. Phạm Văn Quyết – Nguyễn Quý Thanh (2001), *Phương pháp nghiên cứu Xã hội học*, Nxb đại học quốc gia Hà Nội
10. Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) tại Việt Nam, Báo cáo “*Tiến bộ cho trẻ em,*”
11. Trần Mạnh Tường, *Từ điển Anh – Việt*, Đại học Oxford, Nxb Văn hóa thông tin Hà Nội
12. Tài liệu nội bộ: [Chương trình nâng cao năng lực bảo vệ bản thân cho học sinh \(CES\) - tổ chức Good neighbors international.](#)
13. Tài liệu nội bộ: [Báo cáo đánh giá chương trình CES – Phạm Thị Hải Hà – tổ chức Good neighbors Việt Nam](#)
14. Tổ chức Quốc tế phục vụ Cộng đồng và Gia đình, Trường Cán bộ lao động và Xã hội – Việt Nam (1996), *Tài liệu tập huấn Hỗ trợ tâm lý xã hội cho những người dễ bị tổn thương, phần II*

15. Trung tâm Nghiên cứu quản lý và phát triển bền vững (MSD) 2005, *Huy động sự tham gia hành động vì trẻ em bị xâm hại tình dục và lạm dụng chất gây nghiện*.

16. Phạm Viết Vượng (2000), Giáo dục học, nxb Đại học Quốc Gia Hà Nội

17. [Từ điển tiếng Việt \(2000\), Nhà xuất bản Văn hóa thông tin.](#)

2. Các tài liệu nước ngoài:

1. Alice Miller Retrieved 5 March 2015, Child Abuse and Mistreatment" ..

2. Carrie Turk – Ngân hàng thế giới (tháng 11- 1999), Việt Nam tiếng nói của người nghèo.

3. C. Nagayama. Hall - Kent State University-Richard. Hirschman 2009 - Kent State University, Sexual Aggression against Children- A Conceptual Perspective of Etiology-Gordon

4. Child Abuse Symptoms, Causes, Treatment Retrieved December 24, 2012, How can child abuse be prevented?

5. Child Abuse and Neglect Retrieved 20 October 2008, Types, Signs, Symptoms, Help and Prevention

6. Mary Ann Forgey & Carol S. Cohen *Thực hành Công tác xã hội chuyên nghiệp*, sách dịch, Đại học mở - bán công TP. Hồ Chí Minh.

7. Malcolm Payne *Lý thuyết Công tác xã hội hiện đại*. Nxb Lyceum Books, INC 5758 S.Blackstone Avenue, Chicago. Người dịch: ThS Trần Văn Kham.

8. Kimberly A TylerCorresponding 2005, Social and emotional outcomes of childhood sexual abuse: A review of recent research

9.The Foundation Retrieved 5 March 2015, *A Coordinated Response to Child Abuse and Neglect*

3. Tài liệu trực tuyến:

1.Theo Trung tâm nghiên cứu Pháp luật về Quyền con người và Quyền công dân, *Công ước quốc tế về các quyền trẻ em*,

http://hcrc.hcmulaw.edu.vn/index.php?option=com_content&view=article&id=36:cong-

c-quc-t-v-cac-quyn-tr-em&catid=6:b-lut-nhan-quyn-quc-t&Itemid=20, cập nhật ngày 18/11/2011.

Theo Cổng thông tin điện tử Bộ tư pháp, *Luật hôn nhân và gia đình năm 2000*, http://moj.gov.vn/vbpq/Lists/Vn%20bn%20php%20lut/View_Detail.aspx?ItemID=6123 , cập nhật ngày 9/6/2000

2.Theo công thông tin của Sở tư pháp tỉnh Thái Bình về thực hiện quyền trẻ em hiện nay tại Việt Nam cập nhật ngày Cập nhật ngày :29/05/2013 http://sotuphap.thaibinh.gov.vn/ct/news/Lists/PhongChongTNXH/View_Detail.aspx?ItemId=115

15. Theo trang web tư vấn tâm lý cập nhật ngày Quyền trẻ em và những điều cần biết về quyền trẻ em:

<http://thamvantamly.net/51/344/tu-van-tam-ly-hoc-duong/Quyen-tre-em-va-nhung-dieu-can-biet-ve-quyen-tre-em.htm>

16. Báo cáo quốc gia kiểm điểm định kì về việc thực hiện quyền con người ở Việt Nam – Bộ Ngoại giao Việt Nam 2013

